

Riksdagens svar på regeringens proposition med förslag till lag om ändring av militära disciplinlagen och vissa därtill hörande lagar

Till riksdagen har överlämnats regeringens proposition nr 40/1997 rd med förslag till lag om ändring av militära disciplinlagen och vissa därtill hörande lagar. Riksdagen,

som i ärendet mottagit lagutskottets betänkande nr 13/1997 rd, har antagit följande lagar:

Lag

om ändring av militära disciplinlagen

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i militära disciplinlagen av den 25 mars 1983 (331/1983) 33 § 2 och 3 mom., sådana de lyder i lag 652/1991,

ändras 1 §, 2 § 3 och 4 mom., 8 § 2 mom., 9, 10 och 12 §, 18 § 1 punkten, 25 a §, 27 § 2 mom., 36 §, 38 § 3 mom., 39 § 3 mom., 41, 44 och 45 §, 45 a § 1 mom. och 45 b §, av dessa lagrum 2 § 3 och 4 mom., 12 §, 27 § 2 mom., 38 § 3 mom., 44 §, 45 a § 1 mom. och 45 b § sådana de lyder i nämnda lag 652/1991, 25 a § sådan den lyder i lag 1259/1988, samt 36 § och 39 § 3 mom. sådana de lyder i lag 374/1990, samt

fogas till lagen en ny 23 § i stället för den 23 § som upphävts genom nämnda lag 1259/1988 och till 25 §, sådan den lyder delvis ändrad i nämnda lag 1259/1988, ett nytt 3 mom. samt i stället för den 40 § som upphävts genom lag 374/1990 en ny 40 § som följer:

1 §

För brott som avses i 2 § militära rättegångslagen (326/1983) kan den som lyder under 45 kap. strafflagen i rättegång ådömas disciplinstraff eller i disciplinärt förfarande såsom disciplinär påföljd påföras disciplinstraff eller disciplinär tillrättavisning på det sätt som bestäms i denna lag.

2 §

I disciplinärt förfarande påförs disciplinbot för minst en och högst trettio dagar samt utegångsstraff i minst elva och högst femton dygn.

Disciplinbotens penningbelopp för en dag utgör en femtedel av den bötfälldes genomsnittliga bruttodagsinkomst, dock så att det är minst lika stort som den största dagspen-

ning som utbetalas till den som tjänstgör med stöd av värnpliktslagen (452/1950). För den som tjänstgör enligt värnpliktslagen eller lagen om frivillig militärtjänst för kvinnor (194/1995) är beloppet av disciplinboten för en dag lika stort som dagspenningen eller, om personen i fråga inte erhåller dagspenning, lika stort som den största dagspenning som utbetalas till den som tjänstgör med stöd av värnpliktslagen.

8 §

Har gärningsmannen antingen helt eller delvis utstått ett straff eller en disciplinär tillrättavisning som påförts honom i disciplinärt förfarande, och döms gärningsmannen därefter vid domstol till straff för samma brott, skall det straff och den tillrättavisning

som redan verkställts i skälig mån beaktas som avräkning eller anses motsvara fullt avtjänat straff.

9 §

Den som tjänstgör i en militär tjänst samt den som inom försvarsmakten har utnämnts till tjänsteman i tjänsteförhållande för viss tid för att tjänstgöra i en militär uppgift får under fredstid i disciplinärt förfarande påföras endast disciplinbot eller tilldelas varning eller anmärkning.

En elev som utbildas för en militär tjänst får utan hinder av 1 mom. påföras påföljder av alla de slag som avses i denna lag och som skall påföras i disciplinärt förfarande, om inte något annat bestäms i förordning.

10 §

Disciplinstraff eller disciplinär tillrättavisning får påföras, om den som är misstänkt för brottet har erkänt sin skuld eller om skulden annars kan anses klar.

Ett ärende får dock inte behandlas i disciplinärt förfarande, om

1) den som begått brottet inte längre lyder under 45 kap. strafflagen,

2) målsäganden yrkar att ärendet skall behandlas vid domstol,

3) åtal för något av flera brott skall väckas vid domstol och brotten står i samband med varandra, eller

4) någon av dem som är delaktiga i ett och samma brott skall åtalas vid domstol och det inte bör anses ändamålsenligt att ärendet avgörs särskilt för sig.

12 §

Rätt att påföra disciplinstraff har kommandören för truppförbandet och en honom överordnad disciplinär förman. Dessutom har kommandören för truppenheten rätt att påföra den som tjänstgör som värnpliktig varning och utgångsstraff, och chefen för grundenheten varning.

18 §

Gripande får verkställas av

1) en person i militär tjänst samt en person som inom försvarsmakten har utnämnts till tjänsteman i tjänsteförhållande för viss tid för att tjänstgöra i en militär uppgift och som är förman för den som skall gripas,

23 §

Den som är berättigad att verkställa gripande har rätt att i samband med gripande, anhållande eller inledande av verkställigheten av arreststraff kroppsvisitera den som åtgärden gäller för att förvissa sig om att personen i fråga inte medför föremål eller ämnen som kan äventyra förvaringen eller med vilka personen kan utsätta sig själv eller andra för fara.

De i 1 mom. avsedda farliga föremålen eller ämnena skall tas ifrån den som visiteras. De skall återlämnas vid frigivningen, om det inte finns hinder enligt lag. I fråga om alkoholdrycker och narkotika skall förfaras enligt 27 §.

25 §

Som husrannsakan betraktas inte inspektion av ordningen i ett sådant skåp för utrustning som disponeras av den som tjänstgör enligt värnpliktslagen eller lagen om frivillig militärtjänst för kvinnor och skicket på försvarsmaktens utrustning i skåpet.

25 a §

De krigsmän som enligt 18 § har rätt att verkställa gripande får bestämma att en vid försvarsmakten tjänstgörande förare av ett motordrivet fordon eller den som utför något annat uppdrag som nämns i 23 kap. strafflagen skall genomgå prov för att konstatera om han möjligen intagit alkohol eller något annat rusmedel. Provet får utföras på den som utför ett köruppdrag eller något annat uppdrag som nämns i 23 kap. strafflagen eller den som är i färd med att påbörja ett sådant uppdrag. Den som vägrar genomgå provet är skyldig att underkasta sig kroppsbesiktning enligt 5 kap. 9 § tvångsmedelslagen.

Det prov som avses ovan skall göras på ett sådant sätt och med en sådan metod att det inte medför onödig eller oskälig olägenhet för den som undersöks.

Huvudstaben ger närmare anvisningar om hur prov skall utföras.

27 §

Försvarsmaktens egendom, såsom vapen, skjutförnödenheter och sprängämnen, samt narkotika och alkoholdrycker som påträffas

hos en person som innehar dem olovligen får tas i förvar. En alkoholdryck får under förutsättningar som anges i förordning omhändertas av militärmyndigheten eller förstöras. I fråga om narkotika skall förfaras enligt narkotikalagen (1289/1993).

36 §

Den disciplinära förmannen skall se till att ändringssökanden utan hinder av tjänstgöringen har möjlighet att upprätta sin besvärsskrift och delta i domstolsbehandlingen av disciplinbesvären.

När disciplinbesvär behandlas skall militära rättegångslagens bestämmelser om behandlingen av brottmål iakttas. Som påföljd får även disciplinär tillrättavisning påföras. Om ändringssökanden utan att meddela laga förfall inte inställer sig vid domstolen, får disciplinbesvären handläggas och avgöras trots ändringssökandens frånvaro.

Disciplinbesvär kan anföras och behandlas trots att den straffade på det sätt som avses i 39 § har samtyckt till att disciplinstraffet verkställs.

38 §

När förmannen upphäver ett beslut kan han bestämma att ärendet skall tas till ny behandling eller omedelbart själv ta det till avgörande eller hänskjuta det till en behörig åklagare. När ärendet tas till ny behandling iakttas bestämmelserna i 8 § 2 mom. i tillämpliga delar.

39 §

Verkställigheten av arrest och av ett utgångsstraff som en domstol har dömt ut får inledas trots att beslutet inte har vunnit laga kraft, om den dömde ger sitt skriftliga samtycke.

40 §

Disciplinära påföljder kan, förutom varning, disciplinbot, extratjänst och anmärkning, inte verkställas samtidigt.

Om påföljder av olika slag skall verkställas samtidigt, verkställs disciplinstraff före disciplinär tillrättavisning. Om verkställigheten av en tillrättavisning redan har inletts,

fullföljs den innan verkställigheten av disciplinstraffet påbörjas.

41 §

En förmän som utövar tillsyn över disciplinärt förfarande får förordna att verkställigheten av ett disciplinstraff eller en disciplinär tillrättavisning som påförts i disciplinärt förfarande uppskjuts eller avbryts, om han i samband med tillsyn eller behandlingen av klagan har upptäckt ett väsentligt fel i ett disciplinärt beslut.

Kommendören för truppförbandet kan uppskjuta verkställigheten av en disciplinär påföljd eller avbryta verkställigheten, om den straffades eller tillrättavisades hälsotillstånd kräver det, eller om det finns andra synnerligen vägande skäl.

44 §

Ett arreststraff vars avtjänande är på hälft när den straffade av någon annan orsak än hälsoskäl skall hemförlovas, avtjänas till fullo som arrest enligt 42 §.

Arrest förvandlas till en avgift, om verkställigheten av arreststraffet inte har inletts före hemförlovningen eller om den värnpliktige hemförlovas av hälsoskäl.

När arrest förvandlas till en avgift motsvarar varje fullt arrestdygn som inte har avtjänats disciplinbot för två dagar. Förvandlingen skall verkställas av kommendören för truppförbandet enligt de grunder som anges i 2 § 4 mom. och 43 § 1 mom.

45 §

Disciplinbot verkställs med iakttagande av bestämmelserna om verkställighet av bötesstraff. Obetald disciplinbot får likväl inte förvandlas till fängelse.

I samma ordning verkställs även en avgift som avses i 44 § 2 mom. och 45 b §.

45 a §

Sådana utgångsstraff som skall verkställas samtidigt skall sammanräknas till fullo. Den på detta sätt sammanräknade strafftiden får dock uppgå till högst fyrtio dygn. Detsamma gäller den sammanräknade tiden för sådana utgångsförbud som tillrättavisning vilka skall verkställas samtidigt.

45 b §

Ett utgångsstraff, vars verkställighet inte ännu har inletts eller som inte har avtjänats till fullo vid den tidpunkt när den straffade hemförlovas, förvandlas till en avgift.

När ett utgångsstraff förvandlas till en avgift motsvarar varje fullt dygn utgångsstraff som inte har avtjänats disciplinboten

för en dag. Förvandlingen utförs av kommandören för truppförbandet med iakttagande av de grunder som bestäms i 2 § 4 mom. och 45 a § 1 mom.

Denna lag träder i kraft den 199 .

Lag

om ändring av 45 kap. 25 § strafflagen

I enlighet med riksdagens beslut *ändras* i strafflagen 45 kap. 25 §, sådan den lyder i lag 321/1983, som följer:

45 kap.

Om militära brott

25 §

En krigsman som avtjänar arreststraff och som olovligen avlägsnar sig från arresten eller bryter mot en därtill hörande utgångsbegränsning, eller en krigsman som utstår utgångsförbud som tillrättavisning eller

utgångsstraff och som bryter mot utgångsbegränsningen skall, om strängare straff för gärningen inte föreskrivs på något annat ställe, för *verkställighetsförseelse* dömas till disciplinstraff.

Denna lag träder i kraft den 199.

Lag

om ändring av militära rättegångslagen

I enlighet med riksdagens beslut *ändras* i militära rättegångslagen av den 25 mars 1983 (326/1983) 8 §, 10 § 1 mom. och 21 §, av dessa lagrum 8 § sådan den lyder i lag 709/1991, som följer

8 §

Om en krigsman eller någon annan som lyder under 45 kap. strafflagen åtalas både för ett brott som skall behandlas såsom ett militärt rättegångsärende och för ett annat brott, får åtalet för det förstnämnda brottet prövas vid den domstol som enligt 4 kap. lagen om rättegång i brottmål (689/1997) är behörig att behandla åtalet för det sistnämnda, när det på grund av ärendets natur eller utredning i ärendet eller av någon annan särskild orsak är ändamålsenligt. Om ett annat brott än ett sådant som skall behandlas som ett militärt rättegångsärende har begåtts ge-

nom samma gärning som ett brott vilket skall behandlas som ett militärt rättegångsärende och om det förstnämnda brottet är ringa jämfört med det sistnämnda samt om en gemensam behandling av de åtal som gäller brotten är ändamålsenlig, kan också ett åtal som gäller ett annat brott än ett sådant som behandlas som ett militärt rättegångsärende prövas i den ordning som anges i denna lag.

Då två eller flera, av vilka någon varken är en krigsman eller annars lyder under 45 kap. strafflagen, är åtalade för delaktighet i ett brott som avses i 2 §, får ärendet under

de förutsättningar som stadgas i 1 mom. för samtligas del prövas vid den domstol som enligt 4 kap. lagen om rättegång i brottmål är behörig i fråga om någon av de delaktiga.

En domstol, vars behörighet följer av denna paragraf, skall behandla ärendet i sin ordinarie sammansättning. Då dess behörighet bestäms skall inte 4 kap. 11 § lagen om rättegång i brottmål tillämpas.

10 §

Av en underrätts militära ledamöter skall en vara officer och en institutofficer, underofficer eller innehavare av militär special-

tjänst eller en krigsman som hör till manskapet.

21 §

En krigsrätt består av ordförande och två ledamöter.

Den ena ledamoten skall vara officer och den andra institutofficer, underofficer eller innehavare av militär specialtjänst eller en krigsman som hör till manskapet.

Denna lag träder i kraft den

199 .

Helsingfors den 28 oktober 1997

